

Sygn. akt IX Pa 37/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Mariola Łącka /spr/

Sędziowie: SSO Joanna Smycz

del. SSR Renata Stańczak

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 06 czerwca 2019 w Rybniku

sprawy z powództwa **M. A.**

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w B.

o rekompensatę z tytułu utraty prawa do deputatu węglowego

na skutek apelacji pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju Wydziału IV Pracy

z dnia 04 grudnia 2018 r. sygn. akt IV P 644/18

oddala apelację

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Joanna Smycz SSO Mariola Łącka del. SSR Renata Stańczak

Sygn. akt IX Pa 37/19

UZASADNIENIE

Powódka M. A. wniosła odwołanie od odmowy przyznania rekompensaty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla i żądały wypłaty rekompensaty.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że decyzja jest oparta na błędnych ustaleniach faktycznych. Argumentowała, że jest wdową po zmarłym w dniu (...) H. A., który był emerytem górniczym i był uprawniony z tytułu emerytury do pobierania bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy. Dalej wskazała, że posiada prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu.

Pozwana – Spółka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, iż odwołanie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazała, że mąż powódki H. A. był zatrudniony w (...) S.A, tymczasem prawo emerytów do deputatu węglowego zostało zlikwidowane na mocy uchwały nr 875/2014 r., ze skutkiem obowiązującym od 1 stycznia 2015 roku. Powódka nie wykazała również, że jej mąż przeszedł na emeryturę przed 1 stycznia 2015 roku.

Sąd Rejonowy Sąd Pracy w Jastrzębiu-Zdroju wyrokiem z dnia 04.12.2018r. zasądził od pozwanej na rzecz powódki M. A. kwotę 10.000, zł tytułem świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla;

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka M. A. jest wdową po zmarłym H. A. i jest z tego tytułu uprawniona do renty rodzinnej z ZUS, którą to rentę ma przyznaną i pobiera.

Zmarły mąż powódki H. A. był zatrudniony do 31.12.1995 roku na KWK (...). Stosunek pracy uległ rozwiązaniu w związku z przejściem w/w na emeryturę. H. A. zmarł (...). Po przejściu na emeryturę nigdzie już nie pracował. Przysługiwał mu deputat węglowy w wysokości 3 tony. W dniu 26.09.2014 roku do H. A. wysłano pismo w którym informowano go o likwidacji prawa emerytów, rencistów i innych osób do bezpłatnego węgla.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił w oparciu o decyzję ZUS-u, pismo (...) z 01.10.2018r., zaświadczenia zwolnienia z pracy i zeznania powódki.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał powództwo M. A. za zasadne.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt a i b ustawy z dnia 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. z 2017r, poz.1971) osobą uprawnioną jest:

- a) emeryt i rencista mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej "rentą", i pobierający to świadczenie, uprawniony w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń,
- b) wdowa, wdowiec i sieroty mające ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w lit. A.

Zdaniem Sądu Rejonowego definicja osoby uprawnionej zawarta w powyższym przepisie stanowi tzw. definicję legalną (czy też ustawową) , co oznacza zakaz stosowania rozszerzających czy zawężających wykładni systemowych czy funkcjonalnych odnośnie przepisów stanowiących definicję legalną.

Sąd I instancji wskazał, że skoro mąż powódki H. A. był emerytem górniczym, gdyż miał ustalone prawo do emerytury i pobierał to świadczenie i jednocześnie był uprawniony do bezpłatnego węgla na podstawie układów zbiorowych pracy, to był osobą uprawnioną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt a). Powódka M. A. będąc zaś wdową po H. A. nabyła prawo do renty rodzinnej po nim, które to świadczenie pobiera, zatem mieści się w dyspozycji przepisu art. 2 ust. 1) pkt b).

Dlatego też Sąd Rejonowy przyjął, iż decyzja pozwanej odmawiająca prawa do rekompensaty nie odpowiada prawu, a tym samym należało zasądzić od pozwanej na rzecz powódki M. A. kwotę 10.000,00 zł tytułem rekompensaty, o czym sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 4 wyroku wydatkami obciążającymi pracownika, a poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa, Sąd Rejonowy obciążył pozwaną stosownie do dyspozycji art. 97 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana.

Zarzuciła:

- naruszenie przepisów postępowania , a to art.233 kpc, poprzez brak wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonanie dowolnej, zamiast swobodnej oceny dowodów;
- naruszenie prawa materialnego, a to art.2 pkt.1 oraz art.5 ust.3 pkt.1 ustawy z dnia 12.10.2017r.o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, poprzez uznanie powódki za osobę uprawnioną do rekompensaty w rozumieniu tego przepisu w sytuacji, w której powódka nie przedłożyła wraz z wnioskiem o rekompensatę dokumentów potwierdzających uprawnienie do żadanego świadczenia;
- naruszenie prawa materialnego, a to art.2 pkt.1 ustawy z dnia 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, poprzez uznanie powódki za osobę uprawnioną do rekompensaty w rozumieniu tego przepisu w sytuacji, w której powódka nie udowodniła spełnienia przez nią przesłanki posiadania prawa do deputatu węglowego z przedsiębiorstwa górniczego w rozumieniu ustawy, a więc nie wykazała, że jest osoba uprawnioną w rozumieniu powołanego przepisu..

Wskazując na powyższe uchybienia wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej obowiązku zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że po myśli art.5 ust.3 pkt.1 ustawy z dnia 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla w przypadku osób, które(tak jak powódka) dochodzą uprawnienia z tytułu rekompensaty jako wdowy po osobie, o której mowa w art.2 pkt.1 lit.a ustawy, obowiązkiem strony powodowej na etapie przedsądowym było przedłożenie wraz z wnioskiem dokumentów potwierdzających uprawnienie do przedmiotowej rekompensaty.

Tymczasem powódka nie przedłożyła wymaganych dokumentów. Powódka nie przedłożyła dokumentu potwierdzającego, że posiadała uprawnienie do bezpłatnego węgla zgodnie z zakładowymi przepisami prawa pracy. Złożenie zaś prawidłowego wniosku jest przesłanką niezbędną do otrzymania bezpłatnego węgla. Natomiast powódka nie udowodniła, iż otrzymywała bezpłatny węgiel po zmarłym mężu, ani że złożyła wniosek o przyznanie jej tego prawa.

Wskazując przy tym należy, że pozwana jest wyłącznie płatnikiem przedmiotowego roszczenia i nie powinna ponosić odpowiedzialności majątkowej z tytułu spornego roszczenia w sytuacji, w której decyzja odmowna wydana przez Spółkę (...) S.A. była uzasadniona w świetle przepisów ustawy.

Zdaniem strony skarżącej Sąd I instancji całkowicie bezzasadnie przerzucił na pozwaną ciężar dowodu w zakresie okoliczności, pobierania przez zmarłego męża powódki deputatu węglowego , choć zgodnie z art.6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, a zatem do obowiązków powódki należało wykazanie, iż spełnia wszelkie przewidziane przesłanki do otrzymania ekwiwalentu za deputat węglowy.

W oparciu o powyższe Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie zachodzą zarzucane uchybienia.

Sąd Rejonowy w sposób należyty dokonał oceny zebranych w sprawie dowodów, nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów z art.233 kpc.

W sposób nie budzący wątpliwości Sąd Rejonowy ustalił, że zmarły w dniu (...) mąż powódki do 31.12.1995r. pracował w KWK "M.", skąd przeszedł na emeryturę i ją pobierał wraz z deputatem węglowym.

(...) Oddział KWK (...) przyznała w piśmie z 1.10.2018r, że H. A. w dniu 26.09.2014r. zawiadomiono pisemnie o likwidacji prawa emerytów i rencistów do bezpłatnego węgla.

Powódka zaś od chwili śmierci męża pobiera po nim rentę rodzinną.

Chybiony jest również zarzut apelacji naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego.

W świetle ustaleń faktycznych poczynionych przed Sądem Rejonowym powódka jest niewątpliwie osobą uprawnioną do rekompensaty w rozumieniu art. 2 ust.1 „b” ustawy z dnia 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. z 2017r.,poz. 1971) skoro pobiera rentę rodzinną po zmarłym mężu, który pobierał emeryturę i deputat węglowy, który utracił na skutek zawartych porozumień.

Sąd Okręgowy uważa także za bezzasadny zarzut apelacji naruszenia art.5 ust.3 pkt.1 ww ustawy. Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji złożenie niekompletnego wniosku nie jest podstawą odmowy wypłaty rekompensaty. Stosownie bowiem do art.5 ust.5 ww ustawy, gdy wniosek nie zawiera danych, o których mowa w ust.2 lub nie dołączono dokumentów o których mowa w ust.3 pkt. 1 lub oświadczenia o którym mowa w ust. 3 pkt.2, przedsiębiorstwo wypłacające niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub dołączenia dokumentów w terminie 7 dni, od dnia doręczenia wezwania z pouczeniem, że niezuzupełnienie danych lub niedołączenie dokumentów lub oświadczenia w tym terminie, spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Mając powyższe na względzie Sąd na mocy art.385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.

Sędzia Przewodniczący Sędzia

SSO Joanna Smycz SSO Mariola Łącka del. SSR Renata Stańczak